

XIV МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ОТ ЦИКЪЛА „КИРИЛ И МЕТОДИЙ В ЕЗИКА И КУЛТУРАТА НА СЛАВЯНИТЕ“ – ЛЮБЛИН (ПОЛША)

Биляна Тодорова, София Мицова
Югозападен университет „Неофит Рилски“

На 10 и 11 05. 2018 г. в Люблинския университет „Мария Кюри-Склодовска“ (UMCS) се проведе XIV международна научна конференция от цикъла „Кирил и Методий в езика и културата на славяните“ (XIV Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu Cyryl i Metody w języku i kulturze Słowian). Форумът беше организиран от Катедрата по белорусистика и българистика при Института за славянски филологии към Университета „Мария Кюри-Склодовска“ в гр. Люблин, Полша. Съорганизатори на конференцията са Научният кръг на студентите българи в UMCS, Любелският институт по православна култура и Православното братство на светите братя Кирил и Методий. Тази традиционна вече среща събра участници от различни университети в Полша, България, Сърбия, Украйна.

Конференцията беше открита в Любелския институт по православна култура от любелско-хелмския архиепископ Абел, който акцентира върху мястото и ролята на светите братя Кирил и Методий за развитието на европейската култура. Пленарната сесия беше водена от проф. д.н. Петър Сотиров.

Темата на първия доклад, представен от професора в Университета в Нови Сад Дойчил Войводич, беше „О граматичком статусу балканизма „да+презент“ у (ново)штокавским језичким стандардима“. Във фокуса на анализа му бяха проблеми, свързани с мястото на някои общобалкански езикови конструкции в новите езикови стандарти, възникващи на територията на бивша Югославия. Следващият доклад – „Słowiańskie słowniki gwarowe – dyferencjalne czy ogólne“, прочетен от професор Феликс Кшижевски от UMCS, постави изключително важния въпрос за това кой е най-функционалният подход при създаването на славянските диалектни речници.

Следващите двама участници в тази сесия представиха теми, които засягат културноисторическата проблематика. Проф. д.н. Мариола Валчак-Миколайчак от Университета в Познан представи образа на България през XVIII век

през очите на хетман Филип Орлик (“XVIII-wieczna Bułgaria oczyma hetmana Filipa Orlika (na podstawie „Diariusza podróznego 1720 – 1721”), а проф.д.ф.н. П. Карагъзов от СУ „Св. Кл. Охридски“ в презентацията си „(Само)разрушените паметници на славяните“ съпостави политическите и историческите процеси в различните славянски страни на базата на отношението им към паметниците на културата.

Втората пленарна сесия, председателствана от проф. Кшижевски, започна с доклада на проф. д.н. Пьотр Злотковски „Imię Cyryl w antroponimii historycznej okolic Brańska na Podlasiu“, в който беше представено разпространението на името Кирил в една полска географска област. Д-р Мая Иванова – лектор по български език в Университета в Познан, сподели своите наблюдения върху лексиката за обозначавање на ангелските йерархии в старобългарската книжнина. Сестра Николая от Варшавската академия по теология прочете доклад за влиянието на руската емиграция върху френската култура и общество през XX век, а отец Анджей Конахович в своето представяне даде информация за старопечатните книги на кирилица, които се съхраняват от православната църква в Люблин.

Секцията продължи с презентацията на проф. д.ф.н. Елена Каневска-Николова от ПУ „Паисий Хилендарски“ – филиал Смолян, която представи изследването си „Роднински названия като вокативи в народнопесенния фолклор от Ксантийско“. Наблюденията на авторката показват, че най-често срещаните обръщения в изследваните от нея фолклорни текстове имат за свой референт майката, което разкрива важността на нейната фигура в културата на Родопския край. Последният доклад в програмата за този ден – на гл.ас. д-р Св. Дживтерева от ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“, отново засягаше въпроси, свързани с фолклора на славяните, и беше озаглавен „Формули за време и пространство в българските народни песни“.

Програмата през втория ден беше много наситена. В Центъра по руски език и култура на UMCS първата от предвидените за деня сесии бе открита с представянето на д-р Адриана Ковачева от Университета в Познан на изследването „Фантазматичната „втора родина“. Образът на България в репортажите на Вилхелм Мах“. След нея своя доклад представиха доц. Мира Душкова и докторант Елица Георгиева. Те обърнаха внимание на аксеологичните аспекти на приказката „Медената питка“ от Константин Константинов. Доц. Русалена Пенджекова-Христева от ПУ „Паисий Хилендарски“ – филиал Смолян, представи своето изследване „Документални свидетелства за участието на акад. Иван Дуйчев в Българската археографска комисия“. Работата на секцията продължи с д-р Мая Ангелова от ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“. Нейният доклад носеше заглавието „Творчеството на Георги Марковски и границите на българския магически реализъм“. Литературоведската секция завърши със съпоставка на две стихотворения на Атанас Далчев и Збигнев Херберт в пре-

зентация, озаглавена „O kamieniach Atanasa Dałczewa i Zbigniewa Herberta – czyli o pewnym niezrealizowanym dialogu poetyckim“. Тя беше представена от д-р Камен Риков от Университета „Мария Кюри-Склодовска“ в Люблин.

Втората поредица от доклади, посветени на езиковедски проблеми, беше модерирана от проф. д.ф.н. Елена Каневска-Николова. Работата на секцията започна с представянето на парадигмата на презумптива в съвременния български език на базата на материали от интернет пространството от страна на проф. д-р Красимира Алексова от СУ „Св. Климент Охридски“. Гл. ас. д-р Биляна Тодорова от ЮЗУ „Неофит Рилски“ се спря на умишленото използване на междусловни омоними в хумористичните медийни текстове при представянето на своето изследване, озаглавено „Словните граници и езиковата игра“. Със следващия доклад – „Фейсбук и Теорията за езиковия мениджмънт“, гл. ас. д-р София Мицова от същия университет демонстрира как според Теорията за езиковия мениджмънт в рамките на неформалната интернет комуникация могат да бъдат наблюдавани фазите на „езиково управление“.

Съпоставителното изследване „Наблюдения върху деагентивността в полски и български текстове“ на доц. Димка Савова – лектор по български език в Люблинския университет, представи приликите и разликите между някои синтактични явления в български и полски. Следващият доклад, озаглавен „Влияние на етноконфесионалното многообразие върху туризма в Родопите“, беше представен от доц. Мариана Ламбова. Работата на секцията приключи с представяне на изследването „Неокультурный балласт в смысловых структурах естественного языка“ на Оксана Леонтиева от Университета по икономика и право в Киев.

Особено плодотворна беше работата в паралелно течащите студентски четения в рамките на Конференцията. Представени бяха общо 12 доклада на разнообразна тематика, разделени в две секции. В първата секция, модерирана от проф. д.н. Петър Сотиров, пръв представи своя доклад, посветен на родствениите названия в старогръцката и римската епоха – „Grecka i rzymska terminologia na określenie stopnia pokrewieństwa“, Артур Туровски от специалност „Балканистика“. Хана Суска от същата специалност презентира съпоставителното си изследване на роднинските названия в български, сръбски и полски с доклада „Nazwy stopni pokrewieństwa w języku bułgarskim, serbskim i polskim“, а Каролина Сикора говори за предимствата и недостатъците на едновременно изучаване на близкородствени езици като български и сръбски в презентацията „Równoczesna nauka bułgarskiego i serbskiego – pomaga czy przeszkadza? Studenckie wnioski Bałkanistów“.

Студентските графити бяха във фокуса на изследването на Ян Савчук от специалност „Руска филология“ – „Studenckie graffiti na ławkach IFS UMCS w 2018“. Докторантът Виталий Емеляненокв се включи в четенията с теоретичен доклад на тема „Термин как понятие (от слова к термину)“. Работата на първа-

та секция приключи с участието на Юстина Фонфара от специалност „Балканистика“. Тя направи съпоставка между информацията в български и полски буквари в презентацията си „Podsumowanie wyników analizy porównawczej współczesnego elementarza polskiego i bułgarskiego dla pierwszoklasistów“.

Втората студентска секция беше водена от д-р Камен Рикев. В нея Агнешка Хмеловец засегна проблемите, свързани с художествения превод, в работата си по темата „Technika tłumaczenia zbioru opowiadań „Ostatnie życzenie” A. Sapkowskiego na język bułgarski“. Изследването на Марчин Косонога от специалност „Балканистика“ беше посветено на промотирането на Родопите в интернет сайтовете на полски език – „Promocja Rodopów we współczesnej przestrzeni internetowej w języku polskim“. Темата за глобалната мрежа продължи и с доклада на Владислава Жмакина, която направи съпоставка между информацията за рокгрупата „Корн“ в три статии на различни езици в Уикипедия „Informacja o zespole Korn w trzech językowych wersjach w Wikipedii“.

Емил Хрул от специалност „Украинистика“ представи своя доклад „Сравнительный анализ жанра монодрамы в современном восточнославянском театре на примере выбранных пьес“, а Евелина Шуба от „Руска филология“ – изследването си „Врач на скорую руку – как с помощью народной медицины люди себя лечили“. Последният доклад за секцията и за Конференцията беше на Преслава Петкова от ВТУ „Св.св. Кирил и Методий“ и беше озаглавен „Езиково-стилни равнища в книгата на Цезари Лазаревич “Żeby nie było śladów. Sprawa Grzegorza Przemyka” – аспекти на превода“.

Конференцията беше закрыта от проф. д.н. Петър Сотиров в Центъра за руски език и култура при Университета „Мария Кюри-Склодовска“ в Люблин. Участниците изразиха своето удовлетворение от възможността да споделят своите идеи и научни търсения, и си пожелаха да се видят отново следващата година, когато конференцията ще отбележи своя петнадесетгодишен юбилей.

XIV INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE FROM THE CYCLE “CYRIL AND METHODIUS IN THE LANGUAGE AND THE CULTURE OF THE SLAVS” – LUBLIN (POLAND)

✉ **Dr. Bilyana Todorova, Assist. Prof.**
Dr. Sofiya Mitsova, Assist. Prof.

Department of Bulgarian Language
Faculty of Philology
South-West University “Neofit Rilski”
66, Ivan Mihaylov St.
Blagoevgrad, Bulgaria

E-mail: b_stoianova@hotmail.com; sofia_alexieva@abv.bg